

واکاوی سهم ایران از صنعت گردشگری دریایی؛ اقتصادسرآمدبررسی می کند

# از مزیت ها و معضلات تاجهارپاره گردشگری ساحلی ایران

**سپهر** گروه گردشگری دریایی – ناخدا امیرحسین مزینی فر – گردشگری» صنعت مهم و ارزآوری است که برخی از کشورها روی آن حساب یک صنعت کامل و اقتصاد پر درآمد باز کرده اند و از آورده های آن استفاده شایان می کنند. خوشبختانه کشور ایران به دلیل قدمت تاریخی و فرهنگ غنی آن داشته های بزرگ و ظرفیت کم نظیری در حوزه صنعت گردشگری برخوردار است؛ به نحوی که ایران جزو ۱۰ کشور برتر جهان در داشتن قابلیت های گردشگری به حساب می آید. ظرفیت اسمی اقتصاد گردشگری ایران را سالانه تا ۲۰ برابر درآمد نفت محاسبه کرده اند؛ اما شوربختانه از این درآمد کلان و سرشار که می تواند ما را از نخوت نفت نجات دهد، تقریباً صفر است. یعنی به جای درآمدی حدود ۲۰۰میلیارد دلار در سال، محروم هستیم. این روزها حال گردشگری ایران اصلا خوب نیست و علاوه بر ضعف زیرساخت ها، «ایران هراسی» و بایکوت های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ایران عامل مهمی در حذف صنعت گردشگری ایران است که ظاهر ادر کوتاه مدت هم چاره ای برای آن قابل تصور نیست. به هر روی، لازم است در باره گردشگری سخن بگوییم و حداقل این انتظار را داشته باشیم که گردشگری داخلی – که بیشتر باید بگویم تعطیلات محدود و تفریحات خانوادگی – با شسریط بسیار سخت امروزی، تا حدی رونق داشته باشد. برای همین منظور سلسله گفتاری منتشر می کنیم از ناخدا امیرحسین مزینی فر که دانش کلاسبیک و تجربه عملی گردشگری را با هم جمع کرده است. بخوانید: برای تعریف گردشگری دریایی، ابتدا باید خود گردشگری را تعریف کنیم. گردشگری گونه ای از سفر است که اغلب به قصد تفریح انجام می شود. دیوید ویسور، متخصص مدیریت گردشگری، می گوید: گردشگری مجموع پدیده ها و ارتباطات ناشی از کنش متقابل میان گردشگران، سرمایه،

غیردولتی، در فرایند جذب، حمل و نقل، پذیرایی و کنترل گردشگران و دیگر بازدیدکنندگان است. در تعریفی که سازمان جهانی گردشگری از این مفهوم کرده است، گردشگری به فعالیت های افرادی که برای استراحت، کار و دلایل دیگر به خارج از محیط سکونت معمول خویش سفر کرده و حداقل برای یک سال متوالی در آن جا اقامت می کنند، گفته شده که در این تعریف گردشگری به دو دسته بومی و خارجی تقسیم می شود. اگر بخواهیم گردشگری (tourism) را واژه شناسی کنیم، باید گفت که واژه tourism از لغت tour به معنای گشتن گرفته شده که ریشه در لغت لاتین turns به معنای دور زدن، رفت و برگشت بین مبدأ و مقصد و چرخش دارد. در فرهنگ وبستر، گردشگری و مسافرت یکسان در نظر گرفته شده، اما فرهنگ لغت لانگمن گردشگری را سفری به قصد تفریح تعریف کرده است. امروزه واژه صنعت نیز به عنوان پیشوندی در کنار گردشگری به کار می رود و در اکثر کشورها اصطلاح صنعت گردشگری پذیرفته شده است. پذیرفته شدن اصطلاح صنعت گردشگری از این باب اهمیت دارد که اگر به لحاظ قانونی و حقوقی گردشگری به عنوان صنعت پذیرفته شود، می تواند از وام های صنعتی استفاده کند و از معافیت های مالیاتی صنایع برخوردار شود. اما گردشگری دریایی چیست؟

**درباره گردشگری دریایی**

گردشگری دریایی نوعی از گردشگری است که فعالیت های مربوط به آن در دو محیط ساحلی و دریا (محیط آب) صورت می گیرد. از این رو برای تعریف گردشگری دریایی باید به دو گونه آن اشاره کنم: گردشگری ساحلی و گردشگری دریایی. اگرچه این دو در نگاه اول دارای شباهت هایی هستند، اما از نظر اهمیت و حوزه فعالیت باهم تفاوت دارند. ریشه گردشگری در مناطق ساحلی را باید در دوران



روم باستان، هنگامی که نخستین خانه های رومی در بخش جنوبی ایتنین پنینسولا ساخته شد، جست وجو کرد. در طول قرن های بعدی نیز فرهنگ آن رشد کرده، به گونه ای که از نیمه قرن ۱۸، به عنوان یکی از ویژگی های وابسته به دریا مطرح و از نیمه دوم قرن بیستم که تفرجگاه های ساحلی با گسترش گردشگران انبوه (Mass Tourism) رویه رو شده، به طور عمده، تحت تاثیر عناصر شن، ماسه، آفتاب و... در محیط ساحلی بوده است. شاخه دریایی گردشگری دریایی یعنی آن گونه از گردشگری که از ساحل دور می شود و به وسط دریا و اقیانوس منوط می شود و از دهه ۱۹۸۰ در حال گسترش است.

به مجموعه فعالیت های تفریحی و سرگرمی که در محیط های دریایی دور از ساحل توسط گردشگران انجام می شود، گردشگری دریایی می گویند. ما باید میان گردشگری ساحلی و گردشگری دریایی تفاوت قائل شویم چون این گونه از گردشگری، از نظر اهمیت با گردشگری ساحلی متفاوت بوده، هر چند ممکن است شباهت هایی بین این نوع گردشگری و گردشگری ساحلی وجود داشته باشد. نوع فعالیت های تفریحی در گردشگری دریایی، بیشتر در آب های عمیق و دور از خشکی انجام می گیرد و به تجهیزات، امکانات و آموزش های ویژه ای نیاز دارد، با خطرات بیشتری نیز همراه است. فعالیت های تفریحی آبی مانند غواصی، سفرهای دریایی، اسکی روی آب، جت اسکی، آکواریم دریایی، ماهی گیری در آب های



عمیق، از مهم ترین جذابیت های گردشگری دریایی هستند. از سوی دیگر کارهایی مانند شنا در ساحل، حمام آفتاب گرفتن، ورزش ها و سرگرمی هایی را که در محدوده ساحل انجام می شود، گردشگری ساحلی گویند.

طبق مطالعات صورت گرفته گردشگری ساحلی به یکی از اشکال پرطرفدار صنعت گردشگری تبدیل شده که با رشد روزافزونی در حال توسعه است و تامین کننده مزایای مستقیم و غیرمستقیم اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی زیادی برای ساکنان بومی مقصد میزبان است. تفرجگاه های ساحلی با رویکردهای جدیدی در ارتباط با توسعه و گسترش رویه رو است؛ از مهم ترین تغییرات حاصله در فرایند شکل گیری و گسترش گردشگری ساحلی، می توان تغییر نوع نگاه گردشگر در برخورد با تفرجگاه ساحلی را نام برد. زمانی، نیاز گردشگران تنها در بازدید از ساحل و دریا تعریف می شد، درحالی که گردشگر امروزی در جست وجوی تجربیات متفاوتی از فعالیت های ورزشی، تفریحی، فرهنگی و میراث طبیعی است. در گردشگری ساحلی فعالیت هایی مانند ورزش هایی از قبیل والیبال و فوتبال ساحلی و شنا، حمام آفتاب گرفتن، تماشای طلوع یا غروب آفتاب و دیگر سرگرمی هایی که در محدوده ساحل انجام می شود، بیشترین حجم فعالیت ها را شکل می دهند.

ادامه دارد...



معاون برنامه ریزی، توسعه مدیریت و منابع سازمان بندار و دریانوردی

## ایده پردازی برای اقتصادی شدن بندار کوچک

**سپهر** معاون برنامه ریزی، توسعه مدیریت و منابع سازمان بندار و دریانوردی گفت: ساماندهی وضعیت تشکیلاتی و تامین نیازهای ساختاری از اولویت های این سازمان برای بندار جنوبی کشور است. به گزارش اقتصادسرآمد، حسن بیگ محمدرلو در نشست شورای برنامه ریزی، توسعه مدیریت و منابع با مدیران اداره کل و بندار تابعه استان بوشهر با موضوع بررسی نیازمندی ها و مسائل و چالش های حوزه های منابع انسانی، رفاه و بودجه بررسی برنامه ها و بودجه اداره کل و بررسی فرایندها و تاکید بر کنترل فرایندهای مالی اداره کل با توجه به گستردگی استان و تعدد بندار در شمال و جنوب استان که برخی بندار دارای ویژگی های خاصی هستند و رسیدگی خاصی نیاز دارند، اظهار کرد: تامین نیروی انسانی متخصص و نخبه برای بکارگیری در بندار جنوبی کشور به عنوان یکی از اولویت های راهبردی سازمان است که مجوزهای موردنیاز آن نیز صادر شده است. وی با اشاره به مجوز جذب امسال سازمان بندار و دریانوردی که از این میزان ۴۲ نفر آزمونی و ۱۲ نفر از مسیر نخبگان جذب بندار بوشهر می شوند، گفت: با تامین نیروهای موردنیاز بندار از بین نخبگان بدون تردید سرعت پیشبرد اهداف سازمانی نیز دوچندان خواهد شد. وی تاکید کرد: برای اداره بندار کوچک و حرکت به سمت اقتصادی شدن این بندار ایده پردازی شود. عضو هیات عامل سازمان بندار و دریانوردی تاکید کرد: در حوزه نیرو توجه بیشتر به مسائل معیشتی در اولویت های اصلی قرار دارد که برای تحقق این مهم از هیچ تلاشی دریغ نخواهد شد. بیگ محمدرلو ادامه داد: توسعه مسائل حاکمیتی و تحقق درآمدهای سازمان جهت تعریف بهینه طرح های توسعه ای در بندار کشور نیز به عنوان یکی از اولویت های مهم در دستور کار جدی سازمان بندار و دریانوردی قرار دارد. عضو هیات عامل سازمان بندار و دریانوردی، ادارات کل را در خط مقدم کار حوزه سازمان بندار توصیف کرد و گفت: همه بندار باید همراه سیاست سازمان در حوزه اقتصاد دریا محور باشند. به گفته وی، بندار به عنوان نبض تپنده اقتصاد کشور هستند و رونق و پویایی آنها ارتباط مستقیمی با بهبود وضعیت اقتصادی کشور دارد.

# اقتصاد دریا

شنبه- ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۲- سال هفتم- شماره ۱۶۲۸

## اقتصاد دریا

**بندر کنگ** **بخش پایانی**

**مطالعه موردی بادگیر خانه گلبدان بندر کنگ**  
محسن کنگی نژاد، آرش نجفی – از جمله پدیده های چشمگیر در ساختمان های روزگاران گذشته ایران «بادگیر» است که در عین زیبایی و زینت بخشودن به ساختمان، نقش بس موثر و ارزنده در چگونگی تهویه فضای درونی ساختمان ها و خنک کردن سرداب ها و آب انبارها دارد.

نخستلن های شرق بندر کنگ بزرگترین منبع ارتزاق اهالی جنوب است و در ضمن عامل ارتباطی با کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز به شمار می رود. بین شهر و دریا باریکه ای شزار است که هنگام مد مشخص تر است. این شهر با حجم کم ارتفاع و ساختمان هایی با بام های کاهگلی و سطح سیمای یکتواختی را نشان می دهد، تنها بادگیرهای منازل و مناره های مساجد شهر خط آسمان شهر را تنوع می بخشد.

### خانه گلبدان بندر کنگ

این بنا طبق کتیبه روی درب چوبی اصلی آن در سال ۱۳۸۸ (ه.ق.) ساخته شده و بدین ترتیب ۴۰ سال از تاریخ ساخت آن می گذرد، به واسطه دارا بودن عناصر معماری خاص مناطق گرم و مرطوب و رعایت کامل اصول معماری بومی، ساختمان مورد توجه اداره میراث فرهنگی قرار گرفته است. ساختمان در زمینی مشرف به دریا قرار گرفته و نزدیک اسکله کنگ است. در ضمن محل لنج سازی منطقه که در کنار اسکله قرار دارد نیز به این محل نزدیک است.

### بررسی ایستایی بادگیر خانه گلبدان بندر کنگ

بعد از ایجاد هندسه سه بعدی بادگیر خانه گلبدان، تحلیل بروی بادگیر با نرم افزار ABAQUS انجام شد.

### توصیف سازی های بادگیر

بادگیر موردنظر با ارتفاع کمتر از روی زمین و ابعاد به طور میانگین ۲\*۳ می باشد ضخامت جرزها حدود ۴۰ سانتی متر و از مصالح خشت و گل و چوب می باشد.

### نتیجه گیری:

با توجه به المان های مدل پس از تغییر شکل، باید در قسمت بازشدگی بالای بادگیر که محل ورود باد داخل است تمهیداتی جهت تقویت انجام پذیرد. مقدار مولفه های تنش در این قسمت دچار تمرکزهایی در وسط دهانه می گردد. تقویت این قسمت ها با چوب یا فلز باعث انتقال تنش به قسمت های پایین و قوی تر بازشدگی می انجامد.

### خبر

### ظرفیت ته لنجی در تامین نیاز تولیدکنندگان استان بوشهر استفاده شود

معاون هماهنگی امور اقتصادی استان بوشهر گفت: از ظرفیت ته لنجی برای واردات مواد خام و کالاهای واسطه ای مورد نیاز کارخانه های استان بوشهر استفاده می شود. به گزارش اقتصادسرآمد، علی باستانی در آئین آغاز عملیات اجرایی پروژه کارخانه تولید لوازم خانگی در بندر گناوه اظهار داشت: یکی از راهبردهای اصلی در توسعه کشور مدنظر مقام معظم رهبری، اقتصاد دریا محور است که ظرفیت های بسیار خوبی برای توسعه مناطق ساحلی از جمله تجارت، گردشگری، تولید و اشتغال ایجاد می کند. معاون هماهنگی امور اقتصادی استان بوشهر افزود: در همین راستا در استان بوشهر با رویکرد بسیار خوبی که در پیش گرفته است، تلاش می شود تا تجارت ته یکی از ظرفیت های ارزشمند استان است در خدمت تولید قرار گیرد. وی بیان کرد: به دنبال آن هستیم تا از ظرفیت های قانونی طرح تقویت کسب و کار و اقتصاد و معیشت مناطق مرزی مصوب هیأت وزیران استفاده شود. معاون هماهنگی امور ارتباطات استان بوشهر گفت: از ظرفیت ته لنجی از این بعد برای واردات مواد خام و کالاهای واسطه ای مورد نیاز کارخانه های استان بوشهر استفاده می شود. باستانی با بیان اینکه گناوه دارای زیرساخت های لازم بندری و گمرکی است افزود: در این شهر بندری در حوزه زیرساختی، توسعه راهها، بندر، اشتغال و سرمایه گذاری طرح های مهمی در حال اجرا است. وی وجود بندر، نیروی کار ماهر و انرژی ارزان را از ویژگی گناوه برشمرد و بیان کرد: این سه مورد از مؤلفه های مهم تولید محسوب می شود و مواد اولیه لازم، خطوط لوله نفت و گاز در کنار این بندر است که باید از فرصت ها استفاده شود. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر با اشاره به سه سابقه طولانی گناوه در امر تجارت، تصریح کرد: مردم این شهرستان از سرمایه مطلوبی برخوردار هستند ولی تاکنون به نحو شایسته سرمایه گذاری در امر تولید شکل نگرفته است که تقاضا می شود مردم شهر استان گناوه از فرصت فراهم شده در حمایت ویژه از تولید و ایجاد اشتغال در شهرستان استفاده کنند.



## درخشش «نویسنده-خبرنگار» قشمری در جشنواره فرهنگی هنری خلیج فارس جایزه «کتاب سال خلیج فارس» به ایرج اعتمادی رسید

**سپهر** رمان «آن تابستان» جدیدترین اثر ایرج اعتمادی برای سومین دوره جشنواره، جایزه ادبی جشنواره کتاب سال خلیج فارس را برای جزیره جهانی قشمر به ارمغان آورد. به گزارش اقتصادسرآمد، اعتمادی نویسنده و روزنامه نگار هرمزگانی در «جشنواره انتخاب کتاب سال خلیج فارس» زیر مجموعه «سیزدهمین جشنواره بین المللی فرهنگی هنری خلیج فارس» (دهم اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ بندرعباس)، به عنوان نویسنده برتر هرمزگان در بخش «ادبیات نثر- معاصر» مورد تقدیر قرار گرفت. «آن تابستان» رمانی است رئالیستی با ادبیات بومی اقلیمی در ۴۲۷ صفحه که چاپ دوم این کتاب از سوی «انتشارات پُرسرخ» منتشر شده است فضای داستانی این کتاب در منطقه ای در جنوب استان فارس و بخش هایی از هرمزگان می گذرد و ضمن روایت داستانی شیرین تمامی آداب و رسوم و میراث ناملموس منطقه را همچون موزه ای زنده با زبانی توصیفی قوی به نمایش می گذارد. بخش دوم این کتاب به داستان مهاجران ایرانی مقیم دوبی می پردازد که از نقش آفرینان اصلی اقتصاد دوبی در دهه هفتاد و هشتاد میلادی بودند که پایه های این دولت شهر شکل گرفت. گفتنی است، این نویسنده در دومین دوره انتخاب کتاب سال خلیج فارس با کتاب «طنز» ۱۴۰۰، طنزهای ژورنالیستی یک خبرنگار» سال ۱۳۹۷، و در سومین دوره جشنواره با کتاب رمان «پسر ناخدا» سال ۱۴۰۰ ترجمه شده به زبان انگلیسی با عنوان تراژدی قاچاق انسان، و در چهارمین دوره جشنواره با رمان «آن تابستان»، از سوی هیئت داوران به عنوان خالق اثر برگزیده و شایسته تقدیر شناخته شد. ایرج اعتمادی با سابقه نزدیک به دو دهه فعالیت مطبوعاتی، از روزنامه نگاران مطرح هرمزگانی و رسانه نگاری منتقد است که آثار تحلیلی زیادی از وی در روزنامه های متعدد کشوری، استانی و خبرگزاری ها منتشر شده است. این نویسنده و روزنامه نگار همچنین به عنوان مدیر مسئول «انتشارات پُرسرخ» با مرکزیت جزیره قشم، در حوزه نشر کتاب فعالیت می کند که این انتشارات طی دو سال فعالیت بیش از ۵۰ عنوان کتاب روانه بازار نشر کرده است. از این نویسنده تاکنون بیش از بیست جلد کتاب در حوزه ادبیات داستانی، محیط زیست، کودک، طنز و آثار ژورنالیستی منتشر شده است. تجربه ریز روزنامه دریایی اقتصادسرآمد موفقیت چشمگیر ایرج اعتمادی در «جشنواره انتخاب کتاب سال خلیج فارس» را به ایشان، جامعه روزنامه نگاران و جامعه دریایی ایران تبریک عرض می نماید.